

**Satakunnan
hyvinvointialue**

SATAKUNNAN PELASTUSLAITOS TURVALLISUUS- VIESTINTÄSUUNNITELMA

2026

Kehittämis- ja hallintoyksikkö			Valmistelu	12 / 2025	
Numero			Tarkastus	19.1.2025	SPEL Johtoryhmä
Revisio		Versio	Hyväksyntä	21.1.2026	Vastuualuejohtaja Mikko Puolitaival
Tarkistus- ja muutoshistoria:					
Päiväys	Versio	Tekijä			

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Keskeiset käsitteet.....	3
3. Toiminnan perusteet.....	3
4. Toiminnan tavoitteet ja tavoitteiden seuranta.....	4
5. Turvallisuusviestinnän keskeiset menetelmät sekä kalusto.....	5
6. Kohderyhmien turvallisuusviestintä.....	10
6.1. Lapset ja kouluikäiset	11
6.2. Nuoret aikuiset.....	14
6.3. Työikäiset	14
6.4. Ikäihmiset ja erityisryhmät.....	14
6.5. Suuri yleisö	15
7. Turvallisuusviestinnän järjestäminen / resurssit.....	15
8. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa	16
9. Toiminnan kehittäminen	16
Liite 1 Keskeiset kohderyhmät, sisällöt, toimenpiteet, tavoitteet ja toteuttajahot.....	17

1. Johdanto

Pelastuslain 27 §:ssa on säädetty perusta pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätyölle. Turvallisuusviestinnän perimmäisenä tavoitteena on ihmisten käyttäytymisen muuttaminen siten, että onnettomuudet ja niistä koituvat vahingot vähenevät. Turvallisuusviestinnällä vaikutetaan myös ihmisten turvallisuuden tunteeseen.

Tässä turvallisuusviestintäsuunnitelmassa tiivistetään yhteen dokumenttiin Satakunnan pelastuslaitoksen toteuttaman turvallisuusviestinnän keskeiset tavoitteet, keinot ja linjaukset. Suunnitelma luo raamit ja suuntalinjat turvallisuusviestintätyölle, mutta ei sulje pois mahdollisuuksia reagoida nopeisiin palvelutarpeisiin.

Turvallisuusviestintäsuunnitelman keskeisenä normiperustana toimii onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma. Toimintaohjelma ohjaa keskittymään neljään muutokseen, jotka ovat: turvallisuuden kokemuksen vahvistuminen, aktiivisen toimijuuden lisääminen, palvelujen saatavuuden varmistuminen sekä yhteisen työn kehittäminen. Muutokset toteutetaan niihin liittyviin ilmiöihin vaikuttamalla. Satakunnan pelastuslaitoksella tehtävä ennakoiva turvallisuustyö pohjautuu onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelman vaikuttavuustavoitteisiin 1) väestön omatoimisen varautumisen osaaminen vahvistuu kaikissa väestöryhmissä, 2) Lasten ja nuorten turvallisuuspääoma kasvaa, 3) Teknologian käytön turvallisuus lisääntyy, 4) Yhteistyö ennakoivassa turvallisuustyössä vahvistuu, 5) Ihmiset ottavat vastuuta ja huolehtivat aktiivisemmin omasta sekä muiden turvallisuudesta ja turvallisuuden toimintakyky vahvistuu 6) Maahanmuuttajien tuntemus suomalaisesta turvallisuuskulttuurista ja oikeista toimintamalleista lisääntyy 7) Pelastustoimen ennakoiva turvallisuustyö perustuu ajantasaiseen riskiarviointiin sekä tunnistettuihin tarpeisiin ja osaaminen vahvistuu sekä 8) Tulipalojen määrä puolittuu.

Turvallisuusviestintä ei ole muusta pelastuslaitoksen toiminnasta erillään oleva kokonaisuus, vaan pikemminkin sen tulisi liittyä läpileikkaavana ilmiönä kaikkeen pelastuslaitoksen tekemiseen – jopa henkilöstön ja sopimuspalokuntalaisten vapaa-aikaan. Esimerkillä on valtava voima – niin hyvässä kuin pahassa. Viestitään siis turvallisuudesta sanallisesti ja sanattomasti missä ikinä liikummekin.

Turvallisuusviestinnällä pelastettu ihmishenki on yhtä arvokas, kuin operatiivisessa pelastustoiminnassa pelastettu henki.

2. Keskeiset käsitteet

Onnettomuuksien ehkäisy. Toimintaa, jolla pyritään estämään onnettomuuksien tapahtuminen ja minimoimaan vahingot etukäteen.

Turvallisuusviestintä. Kansalaisviestintää turvallisuusasioista. Se pitää sisällään mm. ohjeistamisen ja neuvomisen onnettomuuksien ennaltaehkäisemiseen ja erilaisista turvallisuustilanteista selviämiseen.

Turvallisuusosaaminen: Asenteiden, tietojen, taitojen ja tahdon kokonaisuus, jolla ennaltaehkäistään, ennakoidaan, kohdataan ja jälkihoidetaan erilaisia vaaroja, riskejä ja turvallisuuspoikkeamia.

Elinkaarimalli. Ihmisille kohdistetaan turvallisuusviestintää toistuvasti elinkaaren eri vaiheissa. Elinkaarimallissa on kuvattu ihmisille yhteisiä elämänvaiheita sekä muuttuvia turvallisuusviestinnän tarpeita.

Varausaste 1: Tehtävän äkillinen keskeyttäminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai turvallisuuspuutteita. Tehtävä on resursoitava siten, että toimintaa voidaan jatkaa myös hälytysten sattuessa.

Varausaste 2: Tehtävä voidaan tarvittaessa keskeyttää ilman merkittävää haittaa. Nämä tehtävä voidaan suorittaa myös hälytysvalmiudessa, mutta resursoinnissa on pyrittävä minimoimaan keskeytyksen riski.

3. Toiminnan perusteet

Pelastuslaki (379/2011, 27§, 42§, 51§) velvoittaa pelastuslaitosta huolehtimaan alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä.

Satakunnan pelastuslaitoksen palvelutasopäätös esittää yleisellä tasolla päätökset pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisytyön palveluista ja kehittämiskohteista.

Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma määrittelee keskeisimmät valtakunnalliset tavoitteet turvallisuusviestintätyöhön.

Hyvinvointialueiden valtakunnalliset strategiset tavoitteet 2025-2029 sekä Satakunnan hyvinvointialueen strategia

Pelastustoimen arvot. Turvallinen ja kriisinkestävä Suomi yhteistyössä: Inhimillisesti, ammatillisesti ja luotettavasti. Nämä arvot toimivat myös pelastuslaitoksen turvallisuusviestintätyön perustana.

4. Toiminnan tavoitteet ja tavoitteiden seuranta

Keskeiset tavoitteet:

- Turvallisuusviestintää tehdään koko Satakunnan pelastuslaitoksen toimialueella ja jokaisessa alueen kunnassa.
- Määrällisenä kokonaistavoitteena on kohdata maakunnan asukkaista vähintään 10 %:ia vastaava määrä vuosittain. Tämä tarkoittaa vuositason yhteensä vähintään 21 150 henkilön tavoittamista.
- Turvallisuusviestintä on laadukasta, tarkoituksenmukaista ja vaikuttavaa.
- Jokainen lapsi ja nuori tavoitetaan vähintään 3 kertaa ennen 25 ikävuotta (päiväkotia, alakoulu, yläkoulu ja toinen aste)
- Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemiseksi lisääntyy. (hyvinvointialueen sekä pelastuslaitoksen sisällä sekä pelastuslaitoksen ja sidosryhmien välillä)
- Sosiaalisessa mediassa turvallisuusviestintää toteutetaan aktiivisesti.
- Turvallisuusviestintä ymmärretään keskeiseksi osaksi kaikkea pelastuslaitoksen viestintää ja julkista toimintaa.

Seuranta:

- Suoritteista kirjataan turvallisuusviestintäselosteet. Selosteiden perusteella tavoitteiden toteutumista seurataan kuukausittain (alueellinen kattavuus, tavoitettujen määrä, selostetyypit).
- Laadullista seurantaa toteutetaan asiakaskyselyiden avulla.
- Tavoitteiden toteutumista seurataan osana omavalvontaa.

Lisäksi pelastuslaitoksen toteuttamalla kyselytutkimuksilla, onnettomuustietojen seurannalla sekä muiden tahojen tuottamien arvioiden perusteella (mm. kuntien tuottamat analyysit, poliisibarometri, nuorisobarometri, sisäisen turvallisuuden selonteko jne.) perusteella seurataan arvioimaan ja analysoimaan turvallisuustilanteessa tapahtunutta muutosta.

5. Turvallisuusviestinnän keskeiset menetelmät sekä kalusto

Turvallisuusviestinnässä hyödynnetään useita eri keinoja aina kahdenvälisestä keskustelusta useita päiviä kestäviin yleisiin messutapahtumiin. Vaikka turvallisuusviestinnän eri menetelmät poikkeavat toisistaan paljonkin, niin kaiken toiminnan tavoitteena on vaikuttaa ihmisten turvallisuustietoihin, -taitoihin ja asenteisiin. Tämän yleistavoitteen tulee olla kantava teema kaikessa pelastuslaitoksen toteuttamassa turvallisuusviestinnässä.

Tässä luvussa kuvaillaan keskeisimmät turvallisuusviestinnän menetelmät sekä käytettävissä oleva kalusto.

Turvallisuuskampanjat:

Valtakunnalliset turvallisuuskampanjat tarjoavat hyvää vetoapua ja valmiita materiaaleja pelastuslaitoksen turvallisuusviestintyöhön.

Osaan teemapäivistä on vuosittain tarjolla kampanjatuotteita ja materiaaleja. Riskienhallintapäällikkö ohjeistaa vuosittaisiin tapahtumiin osallistumisesta sekä materiaalien tilaamisesta.

Vuoden 2026 aikana pelastuslaitos osallistuu ainakin seuraaviin valtakunnallisiin turvallisuuskampanjoihin ja teemapäiviin: Paloturvallisuusviikko, Päivä Paloasemalla -tapahtuma, Nauhätä!-pelastustaitokampanja, sekä Tulipysäkki-toiminta (Nauhätä!-kampanjaan sekä Tulipysäkkitoimintaan on erikseen nimetty vastuuhenkilöt).

Muihin turvallisuuskampanjoihin (esim. 112-päivä, Tapaturmapäivä, Asunnottomien yö sekä kuntien, järjestöjen ja eri yhteistyötahojen toteuttamat tapahtumat) osallistutaan mahdollisuuksien ja tarveharkinnan mukaan. Paloasematasolla osallistumisesta voi päättää asemamestari. VPK:t voivat päättää itse osallistumisestaan tilaisuuksiin, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Messut ja yleisötapauhtumat:

Messu- ja yleisötapauhtumat keräävät paikalle runsaasti yleisöä ja pelastuslaitoksen kannattaa olla mukana siellä missä ihmisetkin ovat. Suuremmat tapauhtumat ovat osaltaan julkisuuskuvan rakentamista, mutta niissäkin on pelkän läsnäolon lisäksi pyrittävä aina vaikuttamaan ihmisten turvallisuustietoihin, -taitoihin ja -asenteisiin.

Jokaiseen tapauhtumaan liittyy laaditaan toimintasuunnitelma, jossa on esitetty tapauhtuman turvallisuusviestinnälliset teemat sekä tilaisuuden järjestämiseen liittyvät ratkaisut. Yleisötapauhtuman turvallisuusviestintätavoitteet voivat liittyä esim. liikenneturvallisuuteen, asumisen turvallisuuteen, vesiturvallisuuteen, paloturvallisuuteen jne. Tavoitteet on hyvä valita tapauhtuman teeman mukaisesti. Esim. Motor Show-messuilla luontevat turvallisuusviestinnän teema on liikenneturvallisuus.

Pelastuslaitos osallistuu vuodessa lähtökohtaisesti kahteen isompaan messutapauhtumaan (Motor Show -messut, maatalousnäyttely ja/tai rakentajamessut tms.), sekä mahdollisuuksien mukaan alueellisiin tapauhtumiin (esim. silakkamarkkinat, rekrymessut, yrittäjäpäivät jne.). Riskienhallintapäällikkö päättää ja ohjeistaa vuosittaisiin maakunnallisiin tapauhtumiin osallistumisesta. Alueellisiin tapauhtumiin osallistumisesta voi päättää asemamestari. VPK:t voivat päättää itse osallistumisestaan tilaisuuksiin, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Vaikka pelastuslaitoksella ei olisi tapauhtumassa turvallisuuspäivystysvastuuta, on messuille ja yleisötapauhtumiin osallistuttaessa pelastuslaitoksen toimipisteessä oltava aina mukana ensiapulaukku, defibrillaattori sekä alkusammutusvälineet.

Turvallisuusoppitunnit ja -koulutukset

Turvallisuusoppitunteja ja -koulutuksia järjestetään osana vakiintunutta turvallisuusviestintätoimintaa, mutta myös erikseen asiakkaiden pyynnöstä. Eri kohderyhmille on olemassa valmiita luentomateriaaleja, mutta koulutus voidaan suunnitella myös yrityksen ja laitosten toiveiden mukaisesti.

Kaikki pelastuslaitoksen järjestämät turvallisuuskoulutukset ovat maksuttomia. Koulutuksen järjestämisessä priorisoidaan lasten ja nuorten, sekä ikäihmisten kohderyhmiä. Työssäkäyvien kohderyhmä tavoitetaan pääasiassa hyvinvointialueiden sisäisten turvallisuuskoulutusten kautta. Koulutuksia voidaan järjestää kuitenkin harkinnan mukaan järjestää myös esimerkiksi järjestöjen, liittojen, taloyhtiöiden tai muiden pelastuslaitoksen yhteistyötahojen pyynnöstä. Koulutusten järjestämisestä voi työvuorojen osalta päättää asemamestari. Palotarkastajat, palomestarit ja -päälliköt voivat päättää itse järjestämistään koulutuksista. VPK:t voivat päättää itse järjestämistään koulutuksista, mutta turvallisuusviestintäkorvauksen edellytyksenä on, että sopimuspalokuntatoiminnan vastuuyksikön päällikkö on hyväksynyt esityksen.

Osa pelastuslaitoksen päätoimisesta henkilöstöstä sekä sopimuspalokuntalaisia on saanut koulutuksen mm. erityisryhmien koulutukseen (OTE-koulutus), Näiden järjestämisestä ohjeistetaan erikseen.

Alkusammutuskoulutukset

Alkusammutuskoulutusten tavoitteena on auttaa koulutettavia voittamaan mahdollinen liekipelkonsa ja opettaa heille oikeat toimintamallit alkusammutusvälineitä käytettäessä. Tavoitteena on, että osallistujat osaavat aloittaa alkusammutuksen turvallisesti tulipalon sattuessa ja tunnistavat erilaiset käsisammuttimet sekä tietävät niiden käyttökohteet. Kaikki pelastuslaitoksen järjestämät alkusammutuskoulutukset ovat maksuttomia.

Alkusammutuskoulutusta annetaan ensisijaisesti Satakunnan hyvinvointialueen henkilöstölle. Alkusammutusharjoituksia järjestetään vuosittain noin 2000:lle hyvinvointialueen työntekijälle, jolloin kaikki pääsevät osallistumaan koulutukseen kerran viidessä vuodessa. Koulutuksia järjestetään keväisin maaliskuusta kesäkuuhun ja syksyisin elokuusta lokakuuhun.

Harkinnan mukaan alkusammutuskoulutuksia voidaan tarjota yleishyödyllisille tahoille, sekä pelastuslaitoksen yhteistyötahoille. Alkusammutuskoulutusta voidaan antaa myös erilaisten tapahtumien yhteydessä suurelle yleisölle.

Sopimuspalokuntayhdistykset voivat periä alkusammutuskoulutuksista myös maksun, mutta tällöin turvallisuusviestintäkorvausta ei makseta. Maksullisissa

koulutuksissa ei tule myöskään käyttää pelastuslaitoksen hallinnoimaa alkusammutusharjoituskalustoa.

Joukkoviestintä

Satakunnan pelastuslaitos julkaisee verkkosivuillaan onnettomuuksien ehkäisyyn liittyviä uutissisältöjä ja tiedotteita. Verkkosivujen sisältöpäivityksiä tekevät tilannekeskuspäivystäjät sekä viestintäryhmän jäsenet. Pelastuslaitoksen verkkosivut löytyvät osoitteesta <https://pelastustoimi.fi/satakunta/>

Tiedotusvälineille toimitetaan mediatiedotteita ajankohtaisista asioista ja onnettomuustiedotteisiin sisällytetään turvallisuusviestinnällisiä sisältöjä. Pelastuslaitoksen henkilöstön edustajia valmennetaan antamaan haastatteluja ja tiedotteita.

Joukkoviestintää (turvallisuusviestintä) voidaan tuottaa myös erilaisten kaupallisten toimijoiden kanavien, kuten kauppakeskusten inforuutujen, mainostaulujen, radio/tv-kanavien yms. viestimien välityksellä, mutta tällaisesta näkyvyyden on oltava maksutonta.

Sosiaalinen media

Satakunnan pelastuslaitos toimii sosiaalisessa mediassa aktiivisesti ja vuorovaikutteisesti. Turvallisuusviestintää tuotetaan kuhunkin sosiaalisen median kanavaan soveltuvan viestintätavan mukaisesti, mutta kuitenkin viranomaisasema huomioiden. Vaikka viestintä voi olla tyyliltään hyvinkin rentoa, viestintä ei saa halventaa ketään ja viestinnän tulee olla luotettavaa. Sosiaalista mediaa käytetään myös onnettomuustiedottamiseen ja siihen liittyvään turvallisuusviestintään.

Pelastuslaitoksen omassa käytössä olevat kanavat vuoden 2026 alussa ovat: Facebook, Instagram, X ja Youtube. Kanavat ovat yhteisiä ensihoitopalveluiden kanssa. Lisäksi julkaisuja tehdään yhteistyössä hyvinvointialueen muiden sosiaalisen median tilien kanssa. Viestintäalustojen tilannetta seurataan ja tarpeen mukana voidaan tehdä muutoksia käytettävissä palveluissa.

Pelastuslaitoksen tilien lisäksi turvallisuusviestintää on suositeltavaa toteuttaa työntekijöiden ja sopimuspalokuntalaisten henkilökohtaisilla tileillä. Sosiaalisen

median viestinnässä tulee noudattaa Satakunnan pelastuslaitoksen sosiaalisen median ohjeistusta.

Henkilökohtaiset kontaktit

Järjestettyjen turvallisuusviestintätilaisuuksien ja julkaisuiden lisäksi tilaisuuksia vaikuttavaan turvallisuusviestintään tulee jatkuvasti työtehtävien ja vapaa-ajan tapaamisissa. Nämä tilaisuudet kannattaa hyödyntää.

Pelastuslaitoksen kaikkiin ajoneuvoihin varataan heijastimia, jotta niitä voidaan sopivan tilaisuuden tullen (esim. pimeän aikana tavattaville kulkijoille).

Sidosryhmäyhteistyö

Sidosryhmäyhteistyö antaa mahdollisuuden turvallisuustyön skaalaamiseen. Pelastuslaitoksen edustajien ei ole mahdollista olla mukana jokaisessa paikassa, mutta voimme jakaa osaamista ja viestejä yhteistyötahojen kautta. Yhteistyön lisääminen onnettomuuksien ehkäisyssä on valtakunnallisella tasolla asetettu strateginen tavoite. Tätä tavoitetta edistetään Satakunnassa vaiheittain.

Vuoden 2026 aikana yhteistyön kehittämisen painopistealueeksi otetaan koteihin palveluita tuottavat tahot. Tavoitteena on auttaa mm. alueen koteihin palveluita tarjoavat tahot ja tunnistamaan ja hallitsemaan ikä- ja erityisryhmien asumiseen liittyviä riskejä.

Pelastuslaitoksen yhteisessä käytössä olevaa turvallisuusviestintäkalustoa:

- Alkusammutusperäkärryt (5 kpl)
Pori, Rauma, Huittinen, Kankaanpää, Säkylä
- BullsEye-alkusammutussimulaattori
- Kolarikelkka
- Kuntosaliteline (kyykky, leuanveto).
- Leikkiliekit (kaikilla päivystävillä paloasemilla)
- Liekkiseinät

- Messuosasto ja äänentoistojärjestelmä
- Nikamaattori
- Pienoismallit – kerrostalo
- Pienoispaloauto
- Pyörähdysauto
- Roll-upit, trussiteline, surffiliput (pelastuslaitoksen logoilla)
- Sähköpolkupyörät
- Teltta (3x3 m 3x6 m)
- Turvallinen jätekatos
- Turvallisuusviestintäauto
- Turvallisuusviestintäkontti
- Turvallisuusviestintäsalkut (päivystävillä paloasemilla)
- Väestönsuojavarusteet (demo)

Turvallisuusviestintäkalusto on pääosin varattavissa Outlookissa. Kaluston hakemisesta tai toimittamisesta on sovittava erikseen.

Jakomateriaali. Riskienhallintapäällikkö tilaa vuosittain kohtuullisen määrän turvallisuusviestintää tukevia jakomateriaaleja toimialueille jaettavaksi. Turvallisuusviestinnän jakomateriaaleiksi pyritään valitsemaan turvallisuutta edistäviä ja mielellään ekologisia tuotteita.

6. Kohderyhmien turvallisuusviestintä

Tavoitteena on, että pelastuslaitos tarjoaa turvallisuusviestintää Satakunnan maakunnassa asuville ja siellä työskenteleville tai vieraileville ihmisille heidän elinkaarensa kaikissa eri vaiheissa. Onnettomuuksien ehkäisyn toimintaohjelma asettaa konkreettisen ja mitattavan tavoitteen jokaisen nuoren tavoittamisesta kolme kertaa ennen 25 ikävuotta. Lapset ja nuoret ovatkin yksi keskeinen painopistekohderyhmä. Myös väestön ikääntymisen ja erityisesti yksin asuvien vanhusten määrän lisääntymisen, on ennakoitu kasvattaa palo- ja onnettomuusriskejä lähivuosien aikana. Näin ollen myös pelastuslaitos kohdistaa aiempaa enemmän resursseja myös ikääntyvään väestöön kohdistuvan turvallisuusviestinnän kehittämiseen ja toteuttamiseen. Näiden kahden ääripään väliin jää suuri joukko työikäisiä, jotka ovat myös tärkeä kohderyhmä, mutta eivät

varsinainen painopistealue. Tässä luvussa on esitelty tarkemmin eri kohderyhmien turvallisuusviestinnän menetelmät, toteutustavat ja tavoitteet.

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän kohderyhmiä määrittelevät riskiperusteisuus, palvelutasopäätös sekä pelastuslaitosten yhteiset tavoitteet. Turvallisuusviestintää voidaan monissa tapauksissa toteuttaa hälytysvalmiudessa. Kohderyhmien määrittelyn yhteydessä on esitetty ohjeellinen arvio tarvittavasta varausasteesta.

Varausaste 1 tarkoittaa, että tehtävän äkillinen keskeyttäminen aiheuttaa merkittävää haittaa tai turvallisuuspuutteita. Tehtävä on resursoitava siten, että toimintaa voidaan jatkaa myös hälytysten sattuessa.

Varausaste 2 tarkoittaa, että tehtävä voidaan tarvittaessa keskeyttää ilman merkittävää haittaa. Nämä tehtävä voidaan suorittaa myös hälytysvalmiudessa, mutta resursoinnissa on pyrittävä minimoimaan keskeytyksen riski.

6.1. Lapset ja kouluikäiset

Esikoululaiset. Varausaste 2 (paloasemavierailuilla 1)

Varhaiskasvatusikäisille lapsille järjestään turvallisuusviestintätuokiot koko maakunnassa. Turvallisuusviestintätilaisuus voidaan järjestää esikoulun tiloissa tai paloasemalla. Opetuksessa hyödynnetään Kidisafe-hankkeessa tuotettua aineistoa sekä esimerkkejä aikuisten ja lasten tavaroista (ks. [Somerkoski 2022, Kidisafe – turvallisuutta varhaiskasvatusympäristöihin](#), Sivut 53-61: Varhaiskasvatusikäisten turvallisuusviestintätuokion rakentuminen). Vaihtoehtoisesti voi hyödyntää myös ”Palomies on ystäväsi -julistesarjaa”, Palovaarin turvaopasta tai muuta kohderyhmälle soveltuvaa löytyvää opetusmateriaalia. Turvallisuusviestintätuokiosta pyydetään välittämään tietoa myös lasten koteihin.

Päivystävien paloasemien työvuorot hoitavat yhteydenotot alueensa esikouluihin ja hoitavat turvallisuusviestintätuokioiden järjestämisen. Kaupunkialueiden ulkopuolella esikoululaisten turvallisuusviestinnästä vastaavat sopimuspalokuntien vastuumestarit yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa.

Keskeisinä tavoitteina on opettaa lapsille yksinkertaisia turvallisuustietoja ja taitoja: palovaroittimen merkitys/tarkistus, toiminta tulipalotilanteessa, mitkä ovat lasten- ja mitkä aikuisten tavaroita. Lisäksi kerrotaan ja näytetään lapsille, että pelastajaa ei tarvitse pelätä. Tilaisuuteen voi yhdistää myös kalustoesittelyn.

2-luokkalaiset. Varausaste 2 (paloasemavierailuilla 1)

2-luokkalaisille lapsille järjestään turvallisuusviestintäoppitunnit koko maakunnassa. Tilaisuudet järjestetään lähtökohtaisesti koulun tiloissa, mutta ne voidaan sopia myös paloasemalle. Opetusmateriaalina voidaan käyttää Palojärki-sivustoa (<https://sites.google.com/view/palojarki/etusivu>), Tuve Sharepointista löytyvää - (OE tiedostot, turvallisuusviestintä) tai muuta soveltuvaa opetusmateriaalia. Oppitunnin yhteydessä oppilaille annetaan kotitehtävä ja viesti koteihin vietäväksi.

Päivystävien paloasemien työvuorot hoitavat yhteydenotot alueensa kouluihin ja hoitavat turvallisuusviestintätuokioiden järjestämisen. Kaupunkialueiden ulkopuolella 2-luokkalaisten turvallisuusviestinnästä vastaavat sopimuspalokuntien vastuumestarit yhteistyössä sopimuspalokuntien kanssa.

Keskeisiä opetustavoitteita: vaaran aiheuttajien tunnistaminen kodin ja koulun ympäristössä, kodin ja koulun paloturvallisuusvälineet, turvakilvet, toiminta tulipalotilanteessa, vesiturvallisuus ja hätänumeroon soittaminen. Alakoulun turvallisuusviestintätilaisuuden voi yhdistää myös esim. koulun teemapäivään tai vaikka Itämeripäivänä järjestettävään näytökseen.

Palokuntien nuoriso-osastolaiset (Varausaste 2)

Myös palokuntien nuoriso-osastot ovat yksi turvallisuusviestinnän kohderyhmä. On tärkeä huomioida, että harjoitukset eivät keskity liiaksi operatiivisten taitojen harjoitteluun. Yleisten turvallisuustietojen, taitojen ja ennen kaikkea asenteiden tulee olla keskeisessä asemassa nuoriso-osastolaisten opetuksessa.

Päävastuun koulutuksesta kantaa palokuntien nuoriso-osastojen kouluttajat. Sopimuspalokuntien vastuumestareita, sekä muita pelastuslaitoksen edustajia kannustetaan myös mahdollisuuksien mukaan olemaan silloin tällöin mukana nuoriso-osastojen harjoituksissa.

8-luokkalaiset (Varausaste 2, harjoitusten osalta 1)

8-luokkalaisille järjestään turvallisuusviestintää osana valtakunnallista NouHätä!-pelastustaitokampanjaa. Tavoitteena on saada vuosittain kampanjaan mukaan 100 % maakunnan yläkouluista. Ilmoittautuminen kampanjaan tapahtuu nouhata.fi -sivuston kautta ja pelastuslaitokselle toimitetaan alkuvuodesta kooste ilmoittautuneista kouluista yhteystietoineen.

Pelastuslaitoksen yhteyshenkilönä SPEK:in suuntaan toimii riskienhallintapäällikkö tai turvallisuuskouluttaja. NouHätä!-koulutusten organisointiin nimetään vuosittain koulukohtaiset vastuuhenkilöt, jotka ovat suoraan yhteyksissä koulujen yhteyshenkilöihin ja sopivat, kuinka NouHätä!-koulutus järjestetään. Oppitunnit järjestetään lähtökohtaisesti koulujen tiloissa, mutta ne voidaan sopia myös paloasemalle. Opetusmateriaalina käytetään NouHätä!-kampanjan materiaaleja. NouHätä!-koulutukseen voidaan yhdistää myös käytännön harjoituksia.

Koulukohtaiset kilpailut järjestetään NouHätä!-vastuuhenkilöiden organisoimana. NouHätä!-aluekilpailun puolestaan organisoii riskienhallintapäällikkö yhdessä Länsi-Suomen pelastusalan liiton kanssa. Aluekilpailu voidaan järjestää esim. pelastusharjoitusalueella, kauppakeskuksessa tai pelastuslaitoksen tiloissa.

Keskeisiä opetustavoitteita: Yleiset turvallisuustaidot. NouHätä!-kampanjan markkinoinnissa korostetaan, että kilpailua tärkeämpää kampanjassa on turvallisuusopetus. Kampanjaan voi osallistua myös, vaikka koulun edustajia ei osallistuisi kilpailuihin.

Toisen asteen opiskelijat (Varausaste 1)

Toisen asteen opiskelijoita ovat lukioiden sekä ammattikoulujen opiskelijat. Toisen asteen opiskelijoille järjestetään kysyntään perustuvaa turvallisuuskoulutusta resurssien mukaan. Lisäksi toisen asteen oppilaille järjestetään liikenneturvallisuuteen liittyviä tapahtumia yhteistyössä Poliisin, liikenneturvan sekä sairaanhoitopiirin kanssa. Vuoden 2026 aikana pyritään käynnistämään *Punainen liitu* -liikenneturvallisuus tapahtumien järjestäminen.

6.2. Nuoret aikuiset

Nuoria aikuisia pyritään tavoittamaan messuilla, yleisötapauksissa, harrastusten kautta, puolustusvoimissa sekä sosiaalisen median välityksellä. Aikuisuuden kynnyksellä moni nuori muuttaa ensimmäiseen omaan kotiin. Palo- ja liikenneturvallisuuteen liittyvät seikat ovatkin keskeisiä turvallisuusviestinnällisiä tavoitteita nuorten aikuisten kohdalla. Nuorille aikuisille järjestetään myös pelastusalan esittelyä mahdollisena tulevana työpaikkana.

6.3. Työikäiset

Työikäiset (Varausaste yleensä 1)

Työikäisiä kohdataan messuilla, yleisötapauksissa, lasten kautta, sekä työpaikoille järjestettävissä koulutuksissa. Koulutusmateriaalit ja menetelmät (esim. luento, alkusammutusharjoitus tai turvallisuuskävely) valitaan tilaisuuden ja tavoitteiden mukaan.

6.4. Ikäihmiset ja erityisryhmät

Ikäihmiset ja erityisryhmä (Varausaste yleensä 1)

Ikäihmisiä kohdataan mm. liittojen ja järjestöjen tilaisuuksissa sekä yleisötapauksissa. Vuoden 2026 aikana osallistutaan Hyvinvointialueen Seniorikiertueen tapahtumiin. Mediaviestinnässä ikäihmisiä tavoitetaan paikallismedioiden välityksellä (printtimediat, radio), mutta nykyään yhä paremmin myös sosiaalisessa mediassa. Kotiin vietävien palveluiden kuten kotipalveluiden, kotisairaanhoidon ja ensihoidon toimijat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. Turvallisuusviestinnän toteuttajina erityisesti alipäälystö- ja päälystö. Lisäksi OTE-kouluttajat.

Koulutusmateriaalit laaditaan tilaisuuskohtaisesti. Asumisen turvallisuuteen liittyviä aineistoja löytyy verkkosivuilta sekä Tuve Sharepointista (mukaan lukien myös paloturvallisuuden itsearviointikirjeet ja oppaat). Materiaalien kehittämisessä pelastuslaitoksen on huomioitava eri väestöryhmien tarpeet aiempaa paremmin.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää ikääntyneiden, vammaisten ja muiden erityisryhmien saavutettavuuteen ja ymmärrettävyyteen.

Tulipysäkkitoiminta on varhaisen puuttumisen malli, jossa yhteistyössä poliisin ja sosiaalitoimen kanssa ehkäisemään sytyttelyä ja puuttumaan siihen. Tulipysäkkitoiminnan vastuuhenkilöitä ovat: Pertti Naukkarinen, Jussi Jalonen ja Mikko Puolitaival. Ilmoituksen Tulipysäkki-intervention tarpeesta voi tehdä vastuuhenkilöille ja/tai tilannekeskukseen.

6.5. Suuri yleisö

Pääsääntöisesti pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä pyritään suuntaamaan ja suunnittelemaan jollekin tietylle kohderyhmälle. Niin sanotusti suurelle yleisölle suunnattavaa turvallisuusviestintää ja neuvontaa toteutetaan lähinnä joukkoviestimien ja sosiaalisen median kautta.

7. Turvallisuusviestinnän järjestäminen / resurssit

Turvallisuusviestintätoimintaan käytetään koko pelastuslaitoksen henkilöstöä, sopimuspalokuntia ja muita yhteistyökumppaneita. Arviolta työhön käytetään noin 5 henkilötyövuotta vuodessa. Turvallisuusviestintää voidaan useissa tapauksissa toteuttaa hälytysvalmiudessa. Edellä on ohjeellisesti määritellyt ne tilaisuudet, mitkä vaativat jatkuvan valmiuden Pelastuslaitoksella on nimetty turvallisuusviestintätiimi. Vuoden 2026 alussa tiimin jäseniä ovat:

- Mikko Puolitaival (pj)
- Timo Selin
- Juha Lehti
- Risto Hatulainen
- Miika Tuominen
- Timo Silvan
- Salla Puolitaival (Ensihoito / some)
- Rosa Salmela (Ensihoito / some)
- Heikki Vähäri (VPK)

8. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Turvallisuusviestinnässä keskeisimpiä yhteistyötahoja ovat sopimuspalo- ja muut järjestöt, Hyvinvointialueen viestintä- ja markkinointiyksikkö, Poliisi, Ankkuritiimit, Liikenneturva, alueen koulut, harrastusseurat, vakuutusyhtiöt ja median edustajat.

9. Toiminnan kehittäminen

Satakunnan pelastuslaitos osallistuu Kidisafe II -hankkeeseen varhaiskasvatusikäisten turvallisuuskasvatustoiminnan kehittämiseen sekä koulutusten järjestämiseen. Tavoitteena on kehittää myös turvallisuusviestinnän asiakaspalautteen keräämisen toimintamallia.

Liite 1 Keskeiset kohderyhmät, sisällöt, toimenpiteet, tavoitteet ja toteuttajahot

Taulukko 1: Turvallisuuskasvatus

Kohderyhmä	Toimenpiteet	Sisällöt	Vastuu / toteutus
Varhaiskasvatus-ikäiset	Vierailut esikouluissa / päiväkodeissa ja/tai lapsiryhmien vierailut paloasemilla Messut ja muut yleisötapahtumat	Yksinkertaisia turvallisuustietoja ja taitoja: palovaroittimen merkitys/tarkistus, toiminta tulipalotilanteessa, mitkä ovat lasten- ja mitkä aikuisten tavaroita. Lisäksi kerrotaan ja näytetään lapsille, että pelastajaa ei tarvitse pelätä. Tilaisuuteen voi yhdistää myös kalustoesittelyn.	Työvuorot Sopimuspalokunnat
2-luokalaiset	Turvallisuusoppitunnit, Vierailut kouluilla / paloasemilla Aamunavaukset. Turvapolku tapahtumat.	Vaaran aiheuttajien tunnistaminen kodin ja koulun ympäristössä, kodin ja koulun paloturvallisuusvälineet, turvakilvet, toiminta tulipalotilanteessa, vesiturvallisuus ja hätänumeroon soittaminen.	Työvuorot Sopimuspalokunnat
8-luokalaiset	NouHätä!-kampana: turvallisuusluento + harjoitus. Halukkaille mahdollisuus kilpailuun.	Yleiset turvallisuustiedot ja -taidot: Tulipalojen ehkäisy ja sammuttaminen, varautuminen, ensiapu.	NouHätä-vastuuhenkilöt
Nuoriso-osastolaiset	Yleiset turvallisuustiedot, taidot ja asenteet osaksi nuoriso-osastolaisten harjoituksia. Päävastuu osastojen kouluttajilla.	Yleinen turvallisuusosaaminen. Turvallisuusviestintä.	Nuoriso-osastojen kouluttajat
2. asteen opiskelijat	Punainen Liitu -tilaisuudet. Rekrymessut ja ammattiesittelyt.	Liikenneturvallisuus. Pelastusala mahdollisena työpaikkana.	Riskienhallintapäällikkö, (tapauskohtainen toteutus)
Nuoret aikuiset	Tavoitetaan mm. messujen, opiskelijatapahtumien, PV:n ja somen kautta.	Liikenneturvallisuus. Vastuunkantaminen omasta elämästä ja asumisesta. Asumisen turvallisuus. Pelastusala mahdollisena työpaikkana.	Riskienhallintapäällikkö, (tapauskohtainen toteutus)
Työikäiset	Tavoitetaan mm. messujen ja tapahtumien, somen ja lasten kautta. HA:n alkusammutusharjoituksissa 2000 koulutettua / vuosi.	Palo- ja poistumisturvallisuus. Sisällöt räätälöitävissä tarpeen mukaan.	Turvallisuuskouluttaja
Ikäihmiset ja erityisryhmät	Tavoitetaan liittojen ja järjestöjen tilaisuuksissa, tapahtumissa ja paikallismedioiden välityksellä. HA:n kotipalvelu/sh yhteistyötahona. Erityisryhmille mm. Tulipysäkki-interventiot ja OTE-koulutukset.	Ikäihmisillä toimintakyvyn heikkenemiseen liittyvien riskien huomiointi. Asumisen ja liikkumisen turvallisuus. Tulipysäkki-toiminnassa sytyttelyn riskien ja seurausten ymmärtäminen.	Riskienhallintapäällikkö OTE-kouluttajat Tulipysäkki-tiimi
Suuri yleisö	Joukkoviestimet, verkkosivut ja some.	Yleiset turvallisuustiedot, taidot ja asenteet. Pelastusala yhteiskunnallisena toimijana.	Riskienhallintapäällikkö Viestintäpartneri Some-tiimi

